

SUF

Fra SUF's sentralstyre, Boks 1448, Viken, Oslo 1.

POLITISK BULLETIN nr. 13 1967/68

Problemer i jordbruget.

AKP

INNLEDNING

Det vil bli mer og mer snakk om jordbruket i den nærmeste tida.

Næringa befinner seg i ei krise som etter hvert vil bli mer synlig og akutt. Det foreslår to-prissystemet for melk er en utmerket illustrasjon av dette. Forslaget er forløpig lagt på is, men kan når som helst settes ut i livet av Meieribrukets Sentralstyre

For mange bønder og småbrukere har dette forslaget betydd ei klar-
gjøring.

~~To-prissystemet er egna til å knuse de små bruka, og er derfor et~~ effektivt middel i den såkalte strukturrasjonaliseringa. Og dette midlet introduseres av bøndernes "egen" organisasjon. Mange flere enn før vil dermed føle på kroppen og forstå hva korporativiseringa i realiteten innebærer.

Denne bulletinen tar opp disse aspektene ved jordbrukets situasjon i dag. Stoffet er hentet fra landbrukets økonomiske og faglige presse.

Det gjelder for oss å utnytte dette avslørende forslaget fra Norske Melkeprodusenters Landsforbund til å stille oss i spissen for småbrukernes interessekamp.

Dette vil også av en annen grunn være av spesiell aktualitet utover høsten. Landbrukets Sentralforbund har nemlig tatt initiativet til en landsomfattende informasjons- og opplysningsaksjon under tittelen "Unge politikere møter landbruket". I denne aksjonen inngår bl.a. radio- og fjernsynsprogrammer der representanter for de politiske ungdomsorganisasjonene skal diskutere landbrukspolitikk.

Dette er en utmerket anledning for oss til å gjennomføre egne jordbrukspolitiske aksjoner - f.eks. utgivelse og spredning av brosjyrer.

Til dette trenger vi konkrete kunnskaper. Denne bulletinen er tenkt som en begynnelse.

Neste nummer av Ungsosialisten vil følge opp med en grundigere og mer systematisk analyse av norske småbrukeres situasjon i dag.

Sigmund Grønmo.

-4-

REGNSKAPSRESULTATENE FOR 1967

Ved driftsgranskingene i Norges landbruksøkonomiske institutt er bearbeidingen av regnskapsresultatet for 1967 avsluttet.

I alt er samlet inn og bearbeidet regnskaper for 1028 bruk fordelt over hele landet. Gjennomsnittlig innmarksareal pr. bruk var 138 dekar.

Den økonomiske utviklinga har vært meget ujamn i de enkelte områder og størrelsesgrupper. Den vesentligste grunnen til dette er at avlingsresultatet var forskjellig sammenliknet med foregående år.

Jordbruksfamiliens arbeidsfortjeneste i 1967 blei i gjennomsnitt for hele materialet kr. 14 986. Dette er kr. 2362 mer enn i 1966.

Av områdene hadde Jæren og Boknfjord det beste resultatet med kr. 25 440 pr. bruk. Deretter kom flatbygdene med kr. 19 614 i gjennomsnitt. Lavest resultat hadde Nord-Norge med kr. 9791. I de andre områdene varierte familiens arbeidsfortjeneste fra kr. 10 794 i fjord- og innbygder til kr. 13 739 i dal- og fjellbygder.

For de enkelte arealgrupper steg familiens arbeidsfortjeneste fra gruppe til gruppe. Mens bruka 35 - 50 dekar viste et gjennomsnitt på kr. 8376, var resultatet for bruka 300 - 500 dekar kr. 25 224.

Lønnsevne pr. time:

I gjennomsnitt for hele materialet steg lønnsevnen pr. time med kr. 0,94 i 1966 til kr. 6,28 i 1967. Dette gjennomsnittet dekker over store variasjoner. Flatbygder har best resultat med kr. 7,88 pr. time. Jæren og Boknfjord har som vanlig størst lønnsevne pr. time, kommer i år på andreplass med kr. 7,49 pr. time. For de andre områdene er det variasjoner fra kr. 4,24 i kystbygder og Nord-Norge til kr. 5,91 i skogsbygder. Mens lønnsevnen gikk opp med kr. 1,60 i flatbygdene, gikk den ned med kr. 0,55 i Jæren og Boknfjord. I kystbygder gikk lønnsevnen ned med kr. 0,14 og i fjord- og innbygder med kr. 0,07 pr. time. I de andre områdene var det stigning fra kr. 0,42 i Nord-Norge til kr. 1,14 i skogsbygder.

Resultatet for de enkelte arealgrupper viser store utslag. På bruk 35 - 50 dekar steg lønnsevnen pr. time med kr. 0,37 til kr. 4,15. For bruk 50 - 100 dekar var stigningen kr. 0,35 og gjennomsnittlig lønnsevne kr. 4,59.

I de høyere arealgrupper var det betydelig sterkere stigning. Bruk 100 - 200 dekar gikk opp med kr. 0,91 til kr. 6,42 pr. time. For bruk 200 - 300 dekar var stigningen kr. 1,46 og gjennomsnittlig lønnsevne pr. time kr. 8,17. I gruppen 300 - 500 dekar og over 500 dekar steg lønnsevnen med henholdsvis kr. 2,11 og kr. 2,35 til kr. 9,67 og 9,99 pr. time. Gruppene over 200 dekar representerer knapt 6% av alle bruk over 35 dekar. I de to gruppene under 100 dekar finnes nesten 80% av alle bruk over 35 dekar. De utgjør altså hovedtyngden av det norske jordbruket. Resultatet under ett for de to gruppene viser en lønnsevne på kr. 4,50 pr. time, med en stigning på bare kr. 0,36 siste år.

Nettoinntekten.

Jordbruket er den viktigste yrkesgrein på bruk i Driftsgranskingene. Resultatet for skogbruket og annet erverv vil bare unntakelsesvis variere så mye at nettoinntekten viser annet utslag enn de vanlige lønnsomhetsmål i jordbruket.

I gjennomsnitt for alle bruk ble nettoinntekten kr.25 196. Dette er kr. 3269 mer enn i forrige år. I flatbygder var stigningen kr.5732 pr. bruk. Skogbruket lå også over gjennomsnittet med kr. 3145 pr. bruk. I Jæren og Boknfjord gikk nettoinntekten ned med kr. 1770, i fjord- og innbygder var nedgangen i gjennomsnitt kr. 136 pr. bruk.

I de øvrige områdene gikk nettoinntekten opp. Stigningen varierte fra kr.443 i kystbygdene til kr. 2273 i Agder.

For de enkelte arealgrupper var det også meget store variasjoner. På bruk 35 - 50 dekar steg nettoinntekten med kr. 1794 til kr.18 901. Mesteparten av stigningen skyldes større inntekter av arbeid utenom bruket. I de andre gruppene var stigningen i nettoinntekt tilnærmet likt utslaget i familiens arbeidsfortjeneste.

Nettoinntekten er en familieinntekt, og representerer resultatet av 1,4 årsverk pr. bruk. Gjennomsnittlig nettoinntekt pr. årsverk blir da kr.17 997 for hele materialet.

Bonde og Småbruker nr.13 1968

FORSLAGET OM ADGANG TIL Å NYTTE TO-PRIS-SYSTEMET

Andre virkemidler skal også vurderes.

Det forslag som Sentralstyret vedtok om en avslutning på diskusjonen om behovet for å finne muligheter for å begrense melkeproduksjonen ved et to-prissystem, hadde denne ordlyd:

Sentralstyret vil anbefale Representantskapet og Årsmøtet å godkjenne det framlagte forslag til generelle bestemmelser for gjennomføring av to-prissystemet for betaling av melken ved alle meierier unntaken for Finnmark, og vil anbefale at Årsmøtet gir Representantskapet fullmakt til å sette ordningen i verk fra det tidspunkt som Sentralstyret og Representantskapet finner vil være riktig.

Fullmakten gis også for regulering av geitemelkmengden om Sentralstyret og Representantskapet finner at dette blir nødvendig.

Det er en forutsetning fra Sentralstyrets side at en ordning som settes i verk ikke skal opprettholdes lenger enn hva som en finner helt nødvendig av hensyn til produksjons- og avsetningsforholdene.

- Det er videre en forutsetning at også andre virkemidler blir vurdert.

-6-

DE GENERELLE REGLER FOR TO-PRIS-SYSTEMET.

De foreløbige retningslinjer og unntakelser som blir grunnlaget for hele ordningen.

Vi gjengir her de generelle regler for to-pris-systemet som blir å legge til grunn for den nye ordningen, - hvis - eller når - dette blir nødvendig:

A. Generelle regler.

1. Kvoteåret gjelder fra 1.juli til 30.juni.

2. Landsforbundets og Salgssentralens Årsmøte fastsetter for hvert år den totale grunnkvote for landet og prisfradraget for overskuddsmelken for påfølgende kvoteår. Det kvantum som i kvoteåret blir mottatt utover den beregnede grunnkvote, avregnes av melkesentralen med det pristrekk som fastsettes av Årsmøtet for vedkommende kvoteår.

Den totale grunnkvote fordeles hvert år på de enkelte meierier i forhold til deres mottak av beregnet hølmeik i kalenderårene 1965, 1966 og 1967 pluss det tilleggskvantum som meieriet får godkjent etter bestemmelsene i punkt 4.

Den økning som en i året får i det innenlandske forbruk av melk og melkeprodukter skal Meieribrukets Sentralstyre nytte til regulering av kvoten i påfølgende år for de meierier som etter reglene får et særdeles lavt kvotegrunnlag.

3. Den enkelte leverandør får sin grunnkvote for hvert år utregnet av meieriet. - Meieriets grunnkvote fordeles hvert år på de enkelte leverandører i forhold til deres gjennomsnittsleveranser i de 3 foregående kalenderår pluss det tilleggskvantum som leverandøren får godkjent etter bestemmelsene i punkt 4. - Leverandører som har en samlet årsleveranse på under 4000 kg er unntatt for pristrekk.

Ved kvoteårets begynnelse skal hver enkelt leverandør få oppgave over hvor stor hans grunnkvote er, og med hvert melkeoppgjør følger oppgave over "rest på grunnkvote".

Det kvantum som i kvoteåret leveres utover den beregnede grunnkvote, avregnes av meieriet med det pristrekk som fastsettes av Årsmøtet for vedkommende kvoteår.

Meieriene er pliktig til å fordele kvoten for de enkelte leverandører etter de fastsatte regler og gjennomføre de fastsatte pristrekk.

4. Ved nydyrket areal økes grunnkvoten med 3 000 kg melk for hver 10 dekar areal. Bureisere får levere all sin melk til grunnkvotepris for samme tidsrom som staten gir rentefrihet for bureisingslån.

-7-

Nye melkeprodusenter får en grunnkvote på 3 000 kg. pr 10 dekar full- dyrket jord - dog begrenset til 40 000 kg melk pr. år. - Denne bruker vil som grunnkvote få det kvantum som etter reglene er fastsatt for hans bruk inntil siste 3 års gjennomsnittsliveranse overskrider dette kvantum.

Ved sammenslåing av bruk blir brukskvoten lik summen av de tidligere bruks grunnkvote.

5. Søknader om korreksjon av meierienes kvoter for påfølgende kvoteår må være innkommet til Landsforbundet innen 1. oktober.

Den praktiske gjennomføringen av toprissystemet vil etter det foreliggende forslag bli meget enkel.

Meieriets oppgjør med den enkelte leverandør blir helt upåvirket av ordningen helt til den måned leverandøren har overskredet sin grunnkvote.- For de aller fleste leverandører vil dette skje i de 2 siste måneder (mai - juni) eller den siste måned (juni) i kvoteåret.

I den eller de måneder leverandøren har overskredet sin kvote, regner først meieriet ut den sum vedkommende ville ha fått utbetalt hvis han hadde fått meieriets middelpriis for måneden. Fra dette beløp trekkes det overskytende kvantum x 30 øre pr. kg.

Som eksempel på meieriets avregning med sine leverandører nevner vi følgende tabell:

3 000 kg á 80 øre pr. kg	kr. 2 400
÷ overskytende 2 000 kg á 30 øre	" 600
Til utbetaling	kr. 1 800

Leverandør A som pr. 1. juni har en rest på grunnkvoten på 1 000 kg, leverer 3 000 kg i juni. Meieriets middelpriis for juni er 80 øre pr. kg. Leverandøren får da for juni følgende avregning fra meieriet som angitt i oppstillingen.

Bare de meierier som har overskredet sin kvote får innbetaling til sentralen.

B. Kvote og pristrekk for kvoteåret 1. juli 1968 - 30. juni 1969.

1. Den totale grunnkvote for kvoteåret 1. juli 1968 - 30. juni 1969 fastsettes til gjennomsnittet av leveransene til meieriene i kalenderåret 1965, 1966 og 1967.

2. Pristrekket for kvoteåret 1. juli 1968-30. juni 1969 fastsettes til 30 øre pr. kg svarende til 30,9 øre pr. liter melk.

(Vedtatt på Norske Melkeprodusenters Landsforbunds årsmøte i april i år) Formann i NML: Hans Borgen.

Forslaget om toprissystemet utløste sterk debatt blant småbrukere og bønder.

Også de faglige organisasjonene i landbruket uttalte seg. Norges Bondelag var ikke i mot sjølve systemet, men meinte det var for tidlig å gjennomføre det allerede nå:

TOPRIS-SYSTEMET

Når Bondelagets styre ber om at topris-systemet for mjølk ikke gjennomføres nå, vil vi gjerne understreke at dette vedtak bygger på at styret forstår og erkjenner motiveringen som lå til grunn for årsmøtevedtaket i Norske Melkeprodusenters Landsforbund. Vi understreker dette fordi vi i den omfattende diskusjon også har sett tendenser til å antyde manglende fantasi til å prøve andre muligheter. Vi tør si at vår erfaring er at de ansvarlige organer i våre organisasjoner behandler slike saker med særdeles stor omhu og sterk vilje til vurdering av gamle og nye veier for å løse alvorlige problemer, og toprissystemet er et landbrukspolitisk virkemiddel sammen med mange andre.

Bondelagets styre ønsker tid til informering av produsentene og til landbrukspolitisk vurdering. Diskusjonen den senere tid synes klart å påvise behovet for informasjon, og det trengs utvilsomt tid til å erverve den driftsøkonomiske fortrolighet med den nye forutsetning, en fortrolighet som bør være til stede når systemet trer i kraft.

(Leder i Norges Bondeblad nr. 11 1968)

!!!

Toprissystemet for mjølk ble tatt i bruk i USA allerede før 1920, særlig med sikte på reduksjon av sesongbevegelsene. Systemet ble populært og anerkjent, og var i 1940 i bruk på over halvparten av markedene. Etter tilbakegang under krigsårene ble det betydelig interesse for avregningsmåten igjen senere.

Systemet er altså anerkjent i det meget effektive USA.

(Norges Bondeblad nr. 11 1968)

Sterke kretser innen Norsk Bonde og Småbrukerlag har mer prinsipielt gått imot heile forslaget. Vi gjengir et klipp fra Bonde og Småbruker nr. 9 i år.

TO-PRISSYSTEM FOR MELK VIL LAMME JORDBRUKETS VIRKE I HELE LANDET

Det falt mange og harde ord om jordbrukspolitikken på årsmøtet i Hedmark Bonde- og Småbrukerlag i Hamar i helgen, der sentrale problemer var oppe til debatt. Naturlig nok var forslaget til to-prissystemet

-9-

på melk sterkt framme, der en sterk uttalelse kom fra fylkeslandbruks-sjef John Lundnes. - Det var med bange anelser, nesten så det grenser til forferdelse, at vi uten forhåndsvarsel fikk dette forslaget. Når jeg tar så sterkt i, er det fordi det, ikke bare i Hedmark, men over hele landet vil lamme det daglige arbeid som veiledningstjenesten i jordbruket driver, sa fylkeslandbrukssjefen.

Det var tjenestemennene i Norske Melkeprodusenters forening som for to år siden tegnet bildet av at vi i framtida ville stå overfor stor mangel på melk, og så slår man bena under dette med forslaget om to-prissystem. Vi var i god gjenge med å få til et sikkert grunnlag for jordbruket med bruksutvidelser, og nå står vi plutselig overfor en overgang fra korn- og melkeproduksjon til husdyrproduksjon.

Dette er dystre perspektiver, sa fylkeslandbrukssjefen, som beklaget at hans hilsen til årsmøtet ikke ble så hyggelig som den burde vært.

- Men når jeg tar så sterkt i, er det fordi vi må opponere mot forslaget om to-prissystemet, som er en negativ utveg. Hvorfor kan ikke de som steller med disse sakene i de økonomiske organisasjoner bruke sin tid til å finne positive utveger for næringen, sa fylkeslandbrukssjef John Lundnes.

Også fylkeslagets formann, stortingsrepresentant Lars Holen berørte forslaget om to-prissystemet i sin åpning av møtet.

- Vi hadde grunn til å vente at det skulle finnes andre veger å gå for å løse overproduksjonen av melk. Vi vet alle at årsaken er det store forbruk av kraftfôr, og etter min mening ville det være bedre å innføre to-pri ssystem for kraftfôr. Det er organisasjonenes egne folk som har brakt oss opp i de vanskeligheter vi har, ved at de for to år tilbake fortalte oss at vi sto foran stor mangel på melk. Det er derfor ingen som kan klandre jordbrukerne for at de har utnyttet den situasjon dette skapte. Hvis forslaget om to-prissystemet får slå ut, vil vi få en drastisk stagnasjon i den utvikling vi har hatt i jordbruket, særlig i fjellbygdene, de siste ti år, sa fylkeslagets formann. Han beklaget at man ikke ved årsmøtet hadde kjennskap til hverken krav eller tilbud vedrørende den nye jordbruksavtalen.

Debatten om topri ssystemet fikk Meieribrukets Sentralstyre til å sende ut ei orientering til "melkeprodusentene og veiledningstjenesten innenfor husdyrbruket" i juli.

Meieribrukets Sentralstyre er et fellesorgan for Norske Melkeprodusenters Landsforbund og Norske Meieriers Salgssentral. Formann er Hans Borgen.

Hovedinnholdet i Sentralstyrets orientering er gjengitt i Norges Bondeblad nr.14/15:

TEGN TIL AVTAGENDE MJØLKEPRODUKSJON?

Meieribrukets Sentralstyre har funnet det riktig å rette en henstilling til såvel melkeprodusentene som veiledningstjenesten innenfor husdyrbruket om å gå inn for en reduksjon av melk som har vært basert på et urimelig stort forbruk av kraftfôr og søke produksjonsmengden kompensert i øket produksjon av kjøtt, og hvor forholdene ligger til rette for det, også i øket kornproduksjon.

En slik omlegning kan muligens gi håp om å unngå to-prissystemet eller andre direkte produksjonsbremsende tiltak, sies det blant annet i en orientering som Meieribrukets Sentralstyre har sendt til mjølkeprodusentene og veiledningstjenesten.

Den sterke økning i mjølkeproduksjonen har ellers vist litt avtagende tendens. For juni måned var leveransene til meieriene 1 prosent høyere enn fjorårets tall. Det er en betydelig mindre stigning enn i tidligere måneder i år.

I august kom så følgende melding gjennom NTB:

Oslo (NTB) Billigsalget av smør i sommer og den reduserte pris man fikk som følge av den nye jordbruksavtalen, har ført til at etterspørselen etter smør har tatt seg så voldsomt opp at det er vanskelig å skaffe smør nok fra lager, får Nationen opplyst i Norske Meieriers Landsforbund. Som en følge av dette vil det ikke bli aktuelt å innføre to-prissystemet foreløpig, og kanskje heller ikke så lenge den nåværende jordbruksavtalen gjelder.

STRUKTURRASJONALISERINGA.

La oss se på litt av det som har foregått av rasjonalisering de siste 23 årene. Fra 1945 til 1968 er om lag 170 000 hester rasjonalisert vekk, bare ca. 50 000 er igjen. I husdyrbruket er det rasjonalisert bort et fjøs som med to båsrekker ville rekke fra Oslo til godt og vel forbi Lillehammer. Nytt bygget ville dette fjøset ha kostet ca. 3 milliarder kroner. Bare renter og avskrivning ville gått opp i ca. 300 millioner pr. år. I vedlikehold er det her årlig innspart 200 a 300 millioner kroner. Fra 1939 til nå er det rasjonalisert vekk ca. 200 000 årsverk. Om vi setter et årsverk til kr. 10 000, vil det utgjøre 2 milliarder kroner pr. år. Denne utviklingen fortsetter i om lag samme totale tempo som før, prosentvis delvis langt raskere.

(Bonde og Småbruker nr.5 1968)

"EN VIDERE RASJONALISERING ER PÅKREVET"

Over 300 meierier borte i løpet av en mannsalder.

Meieribruket har gjennom årrekker gjennomført omfattende rasjonaliseringsarbeider for å følge med tiden. I dag kreves det imidlertid en mer systematisk og målbevisst rasjonalisering for å være på høyden i morgen.

Ser vi på utviklingen de 30-40 år som er gått siden vi fikk våre melkeorganisasjoner, vil vi finne at antall meierier i landet er redusert fra over 650 til under 300, samtidig med at den innveide melkemengde er over 3 ganger så stor, sa direktør Petter Slagsvold i Norske Meieriers Salgssentral i et foredrag hvor han orienterte om innstillingen fra Meieribrukets Rasjonaliseringskomité.

Disse tall vitner om en betydelig konsentrasjon, men vi må være oppmerksom på at mange av de meierier som er nedlagt, var av en slik størrelsesorden at de neppe kunne følge med i utviklingen. Nedleggelsen har derfor mer vært et spørsmål om tid og teknisk utvikling enn uttrykk for en mer bevisst strukturrasjonalisering.

Rasjonaliseringskomitéen har funnet at den målbevisste konsentrasjon av meierier må påskyndes, tempoet i rasjonaliseringen må komme i takt med den hurtige tekniske og økonomiske utvikling på alle områder.

Fordelene med spesialisering må utnyttes, og det må gis større muligheter til å ta for seg planer med tanke på rasjonalisering for større distrikter. En sterkere spesialisering av produksjonen og en større produksjonsmengde ved hvert meieri er nødvendig for å kunne markedsføre produkter av høy og stabil kvalitet på moderne og effektiv måte.

Gjennom sammenslutninger må vi skape større enheter med muligheter til å oppnå lavere driftsomkostninger pr. liter transportert og behandlet melk med meieriene. Dette vil bety en bedre samlet utbetalingspris til de enkelte produsentene.

Norsk meieribruk har et bedre organisasjonsmessig grunnlag enn noe annet land når det gjelder å finne fram til felles løsninger. Gjennom spesialisering, samarbeid og konsentrasjon må vi ruste oss til å møte morgendagens krav til større effektivitet, lavere kostnader pr. enhet.

Moderne transportmuligheter har økt mulighetene for å gjennomføre en videre rasjonalisering i meieribruket. Billassenes størrelse og kapasitetsutnyttelse teller i dag mer enn avstandene. Transportøkonomisk vil det i mange distrikter være mulig å spare utgifter ved en sterkere konsentrasjon av anleggene. Tankhenting av melk på gårdene skaper muligheter for ytterligere konsentrasjon.

-12-

Meieriet tar i bruk mer moderne maskiner, flere prosesser automatiseres. Maskinene får større kapasitet, men også en tilsvarende stigning i anskaffelsesprisene. Driftsutgiftene kan imidlertid reduseres betydelig forutsatt at kapasiteten på maskinene kan utnyttes fullt ut. Bruk av moderne utstyr krver derfor store kvantiteter. Det som i går var et stort meieri, er lite i dag, for lite i morgen. Utgifter til lønninger, vedlikehold, renter og amortisasjon må reduseres pr. liter behandlet melk for at vi skal kunne hevde oss i den stadig hardere konkurransen. Utgiftene til manuell arbeidskraft stiger relativt langt raskere enn utgiftene til andre produksjonsfaktorer, og dette påskynder mekanisering og automatisering. Dessuten krever handelsleddene og forbrukerne stabilitet i varekvalitet, de stiller strenge krav til ensartethet, til bedre og bredere utvalg, til emballasje. Markedsføringen må ha tyngde. Større meierier har, under ellers like vilkår, helt andre muligheter til å innfri disse kravene enn hva de mindre meieriene har. Den videre rasjonalisering er sterkt påkrevet og må ta sikte på større områdeløsninger og en tilpassing av meieriselskapene til de nye produksjons- og omsetningsforhold, understreket direktør Peter Slagsvold. Vi skal ikke skape stormeierier for størrelsens egen skyld, men for å få bedre lønnsomhet.

(Bonde og Småbruker nr. 5 1968)

KORPORATIVISERINGA.

Nedenforstående klipp er eksempler på hvordan de faglige og økonomiske organisasjoner dras inn i statsapparatet og blir "ansvarlige organer" i stedet for å være jordbrukernes kamporganisasjoner retta mot monopolkapitalens apparat.

MYNDIGHETENE MÅ STERKERE INN I INNTEKTSOPPGJØRENE.

NØKTERN TALE

Om den nye jordbruksavtalen som landsmøtet skal behandle i lørdagens møte, sa statsminister Borten at den må karakteriseres som et svært nøkternt oppgjør. Inntektsløftingen på 140 millioner kroner i landsmålestokk pr. år fra 1. juli i år og nye 58 millioner kroner fra 1. juli neste år, vil gjennomsnittlig bety ca 830 kroner pr. årsverk i jordbruket. Det tilsvarer omtrent det de øvrige grupper har fått, sa statsministeren som understreket at dette var et bruttobeløp som også skal dekke kostnadsstigningen i næringen. Regjeringen vil fremme proposisjon til Stortinget om oppgjøret ca 5. juli. - Det er uvurderlig for en nasjon å ha gode organisasjoner med en sterk ledelse, og det

-13-

skal en regjering verdsette, sa stasministeren. - Men vi må også forsøke å komme fram til nye former for samarbeide, slik at organisasjonenes arbeid kan ko-ordineres med myndighetenes bestrebelser for å oppnå et stabilt prisnivå.

(Statsminister Borten på Norsk Bonde- og Småbrukarlags landsmøte i juni i år. Referat i Bonde og Småbruker nr. 11/12)

Jordbruksforhandlerne har hittil praktisert den vanlig aksepterte forhandlingsform om at krav og tilbud ikke skal offentliggjøres under forhandlingene. Vi tror fortsatt dette er en samfunnsgavnlig praksis. Alle forhandlere og oppdragsgivere bør kunne opprettholde en hensiktsmessig selvdisiplin og et rimelig måtehold.

(Leder i Norges Bondeblad nr.12 1968)

Det er NBC's oppfatning at et økt nordisk samarbeide innebærer betydelige fordeler, men det må fremholdes at sluttmålet er en nordisk deltagelse i et utvidet europeisk samarbeide.

Det nordiske samarbeide bør ha dette i sikte og bane veg for denne målsetting. I denne sammenheng ønsker NBC å betone vekten av felles nordisk opptreden, spesielt på bakgrunn av de resultater som ble oppnådd gjennom det nordiske samarbeide i Kennedyrunden.

(Norges Bondeblad nr.14/15 1968)

NBC - Nordens Bondeorganisasjoners Centralråd - hvor Norges Bondelag er medlem. Ovenstående klipp er fra en uttalelse som blei enstemmig vedtatt på NBC's generalforsamling i Finland i begynnelsen av august i år.

KILDENE:

- Bonde og Småbruker - Organ for Norsk Bonde og Småbrukarlag
Utkommer 1. og 15. i hver måned.
- Norges Bondeblad - Organ for Norges Bondelag
Utkommer annenhver torsdag
- Produsenten - Organ for Landbrukets Sentralforbund (samarbeidsorganisasjon for de økonomiske organisasjoner i landbruket)
Utkommer omtrent en gang i måneden.

Fra 1919 til 1921 ble det gjennomført en rekke valg i kommunene. I 1919 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.

I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.

I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.

I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.

I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.

I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket. I 1921 ble det holdt valg til kommunestyret i alle kommunene i fylket.